

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Psikodilbilimsel Faktörlerin Konuşma Becerisine Etkisi

Ali Faik Çataklı

Yüksek Lisans Öğrencisi, Int. Burch Univ., ali.faik.catakli@stu.ibu.edu.ba, Orcid: 0009-0007-2302-1786

Assist. Prof. Dr. Doğan Yücel

International Burch University, dogan.yucel@ibu.edu.ba, Orcid: 0000-0001-6240-8886

Öz

Bu araştırma, Almanya’da ortaöğretim düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini etkileyen psikodilbilimsel faktörleri incelemeyi amaçlamaktadır. Konuşma becerisi, dil bilgisinin ötesinde, kaygı, özgüven, motivasyon, bireysel dayanıklılık ve öğrenme stratejileri gibi psikolojik değişkenlerden doğrudan etkilenmektedir. Araştırmaya 40 öğrenci katılmış ve veri toplama aracı olarak beş boyutlu bir anket kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında analiz edilmiş; normallik testleri, korelasyon analizleri, t-testi, ANOVA ve regresyon yöntemlerinden yararlanılmıştır. Bulgular, konuşma becerisi ile özellikle öğrenme stratejileri ve bireysel dayanıklılık arasında anlamlı ve pozitif ilişkiler olduğunu göstermiştir. Buna karşılık, motivasyon, özgüven ve kaygı değişkenleri doğrudan güçlü bir ilişki sergilememiş; ancak dolaylı yollardan etkili olabilecekleri değerlendirilmiştir. Ayrıca Türkçe yeterlik düzeyi yükseldikçe öğrencilerin kaygı düzeylerinde azalma, strateji kullanımlarında artış gözlenmiştir. Sonuç olarak, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin konuşma becerilerinin gelişmesinde strateji eğitiminin güçlendirilmesi ve duygusal dayanıklılığı artıracak uygulamaların desteklenmesi önem taşımaktadır. Öğretmenlerin, kaygıyı azaltan sınıf içi teknikleri uygulamaları ve öğrencilerin özgüvenlerini geliştirecek öğrenme ortamları oluşturmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Konuşma becerisi, motivasyon, öğrenme stratejileri, özgüven, Türkçe öğretimi.

The Impact of Psycholinguistic Factors on Speaking Skills in Teaching Turkish as a Foreign Language

Abstract

This study aims to examine the psycholinguistic factors that affect the speaking skills of secondary school students learning Turkish as a foreign language in Germany. Speaking skills, beyond grammar knowledge, are directly influenced by psychological variables such as anxiety, self-confidence, motivation, individual resilience, and learning strategies. A total of 40 students participated in the research, and data were collected through a five-dimensional questionnaire. The obtained data were analyzed using the SPSS program, applying normality tests, correlation analyses, t-tests, ANOVA, and regression methods. The findings revealed significant and positive relationships between speaking skills and especially learning strategies and individual resilience. In contrast, motivation, self-confidence, and anxiety did not show a strong direct relationship; however, they were considered to have possible indirect effects. Moreover, as Turkish proficiency increased, students’ anxiety levels decreased, while the use of strategies increased. In conclusion, strengthening strategy training and supporting practices that enhance emotional resilience are crucial for the development of speaking skills in teaching Turkish as a foreign language. It is recommended that teachers apply classroom techniques that reduce anxiety and create learning environments that foster students’ self-confidence.

Keywords: Speaking skills, motivation, learning strategies, self-confidence, Turkish language teaching.

GİRİŞ

Dil becerilerinden biri konuşma becerisidir. Konuşma, bireyin iletişimsel yetkinliğini ortaya koyan temel unsur olduğundan, yalnızca dil bilgisi ve kelime bilgisinin yeterli olmadığı, aynı zamanda psikolojik ve bilişsel etkenlerin de öğrenme sürecinde belirleyici olduğu vurgulanmaktadır (Brown, 2007).

Psikodilbilimsel faktörler arasında yer alan kaygı, özgüven, motivasyon, bireysel dayanıklılık ve öğrenme stratejileri yabancı dil öğreniminde öne çıkan değişkenlerdir. Araştırmalar, yabancı dil kaygısının öğrencilerin iletişim performansını olumsuz etkilediğini (Horwitz, ve Cope, 1986; MacIntyre ve Gardner, 1994), yüksek özgüvenin ise akıcılığı ve katılımı artırdığını göstermektedir (Öztürk ve Gürbüz, 2013). Motivasyon, dil öğreniminde başarının en güçlü belirleyicilerinden biri olarak kabul edilmektedir (Dörnyei, 2005; Gardner, 1985). Ayrıca bireysel dayanıklılık ve etkili öğrenme stratejileri, öğrencilerin zorluklarla baş etme ve öğrenme süreçlerini sürdürme becerilerini güçlendirmektedir (Oxford, 1990; Güler ve Kara, 2022).

Türkçenin, dünya genelinde giderek artan göç hareketleri ve kültürel etkileşimler nedeniyle pek çok ülkede yabancı dil olarak öğretildiği görülmektedir. Almanya’da yaşayan gerek Türk nüfusu gerekse Türkçe’ye duyulan kültürel ilgi, bu dili öğrenen öğrencilerin sayısını her geçen gün artırmaktadır.

Almanya’da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin büyük bir kısmının Türk kökenli olduğu görülmektedir. Almanca’yı ana dil olarak kullanan ve Türkçeyi bilmeyen bu öğrencileri genelde velileri yönlendirmektedir. Demirel’in (2019) de belirttiği gibi; yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, göçmen çocuklarının ana dillerini yaşatmaları için önemlidir. Yabancı dil öğretimi yalnızca dilbilgisel yapıları aktarmakla sınırlı kalmayıp kültürel bağların oluşmasını da sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Almanya’da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen ortaöğretim öğrencilerinin konuşma becerileri üzerinde psikodilbilimsel faktörlerin etkisini incelemektir. Literatürde Türkçe öğrenen öğrenciler üzerine çalışmalar bulunsa da (Yıldırım ve Özdemir, 2018; Kırmızı, 2012), doğrudan konuşma becerisine odaklanan ve psikodilbilimsel değişkenleri bir arada ele alan araştırmalar sınırlıdır. Öte yandan Almanya’daki Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma becerisi ile psikodilbilimsel faktörler arasındaki ilişkiyi konu alan çalışmalar da çok sınırlıdır. Bu noktada

Almanya’da ilk ve orta öğretim düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini etkileyen psikodilbilimsel faktörler nelerdir? sorusundan hareketle bu çalışma vücuda getirilmiştir. Dolayısıyla bu çalışma hem literatüre katkıda bulunmayı hem de uygulamalı Türkçe öğretiminde öğretmenlere ve program geliştiricilere yol göstermeyi hedeflemektedir.

İlgili Çalışmalar

Öğrenme stratejileri bağlamında Oxford’un (1990) çalışmaları da oldukça öneme sahiptir. Oxford, dil öğrenme stratejilerini bilişsel, üstbilişsel ve sosyo-duyuşsal boyutlarıyla sınıflandırmış ve strateji kullanımının özellikle konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmede önemli olduğunu göstermiştir. Almanya’daki Türkçe öğrencileri için stratejilerin etkin kullanımı, kaygıyı azaltmada ve iletişim özgüvenini artırmada önemli bir araç olarak değerlendirilebilir.

Vygotsky (1978) *Toplumda Zihin* adlı çalışmasında; konuşmanın bilişsel gelişimle etkileşimini ele almış, konuşmanın bilişsel gelişimdeki rolünü ortaya koyarak, dilin sosyo-kültürel bağlamda geliştiğini belirtmiştir.

Dört temel dil becerisi arasında konuşma, yabancı dil öğrenenler için en karmaşık ve zorlu olanıdır denebilir. Brown’a (2007) göre; konuşmada, kelimelerin doğru bir biçimde telaffuzu yanında uygun bağlamda kullanılması gerekir. Düşünce ve duyguların etkili aktarılabilmesi için iletişimin akıcı bir şekilde sürdürülebilmesi gereklidir. Konuşma becerisi, öğrenilen bilginin günlük yaşama yansımaları ve pekişmesini sağlayacaktır.

Psikodilbilim, bireylerin zihinsel süreçlerinin dil öğrenimi üzerindeki etkilerini inceleyen disiplinler arası bir alandır. Psikodilbilimsel yaklaşıma göre; yabancı dil öğreniminde bireysel farklılıklar önemli bir yere sahiptir. Bu farklılıkların başında öğrenenin psikolojik özellikleri gelir. Yabancı dil öğrenen öğrencilerin motivasyon, özgüven ve kaygı düzeylerinin dil performansını doğrudan etkilediğini gösteren çalışmalar yapılmıştır (Demirel, 2019; Güler ve Kara, 2022).

Yabancı dil kaygısı da diyebileceğimiz bir yabancı dili konuşma kaygısı konuşma performansını etkileyen temel etkenlerden biridir. Yabancı dil kaygısı, dil öğreniminde olumsuz duygulara neden olan temel bir engel olarak tanımlanır (Horwitz et al., 1986). MacIntyre ve Gardner da (1994).

Motivasyon bireyi belirli bir hedefe yönlendiren içsel ve dışsal güdüler bütünü olarak tanımlanır. Yabancı dil konuşma becerisinde motivasyon, pratik yapma isteğini artırarak başarıyı destekler. Öğrenci motivasyonunun sürdürülebilir öğrenme için şart olduğu belirtilir. (Dörnyel 2001).

Özgüven, bireyin kendini ifade etme ve doğru iletişim kurma yeterliliğine dair inancıdır. Dil öğrenen bireylerde yüksek özgüven, hata yapmaktan korkmadan konuşmayı destekler (Dörnyel, 2005). Özgüven eksikliği ise konuşmayı sınırlayan temel unsurlardan biridir.

Öğrencilerin kendini tanımaları ve iyi bir strateji geliştirebilmeleri için bir strateji eğitimine ihtiyaç duyabilirler. Bu stratejiler bilişsel, üstbilişsel ve sosyal kategorilere ayrılmaktadır. (Oxford, 1990).

Kırmızı (2012) *Avrupa'daki Türk Çocuklarının Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar* adlı çalışmasında göçmen çocukların Türkçe öğrenimindeki engellere değinmiştir. Ayrıca, Avrupa'daki Türk çocuklarının ana dilini yabancı dil statüsünde öğrenmelerinin kimlik gelişimini etkilediğini belirtmiştir.

YÖNTEM

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline dayanmaktadır. Tarama modeli, mevcut durumu betimlemeyi ve elde edilen bulguları analiz ederek yorumlamayı amaçlar (Karasar, 2009). Araştırmada, Almanya'da ortaöğretim düzeyinde Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma becerilerini etkileyen psikodilbilimsel faktörler incelenmiştir.

Araştırmaya Köln bölgesinde eğitim gören 40 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların %70'i kadın (n=28), %30'u erkektir (n=12). Yaş dağılımları 7 ile 15 arasında değişmektedir; en yoğun grup 14 yaş (%17,5) olmuştur. Katılımcılar gönüllülük esasına göre belirlenmiştir.

Veri toplama aracı olarak beşli Likert tipi anket kullanılmıştır. Anket; kaygı, özgüven, motivasyon, öğrenme stratejileri ve bireysel dayanıklılık olmak üzere beş boyuttan oluşmaktadır. Ölçek maddeleri literatürdeki çalışmalar incelenerek araştırmacı tarafından uyarlanmıştır.

Veriler 2025 yılında yüz yüze, öğretmen gözetiminde toplanmıştır. Öğrencilerden ve velilerden izin alınmış, gönüllülük ve gizlilik ilkelerine dikkat edilmiştir. Anketlerin doldurulması yaklaşık 10–15 dakika sürmüştür.

Veriler SPSS yazılımı ile analiz edilmiştir. İlk aşamada normallik testleri (Kolmogorov–Smirnov, Shapiro–Wilk) ve güvenirlik analizi (Cronbach’s α) yapılmıştır. Sonraki aşamalarda bağımsız örneklem t-testi, ANOVA, korelasyon ve regresyon analizleri kullanılmıştır. Parametrik test varsayımlarının sağlanmadığı durumlarda Welch ANOVA ve Spearman korelasyonu gibi yöntemlerden yararlanılmıştır.

BULGU ve YORUMLAR

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen veriler özetlenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Böylece hem istatistiksel sonuçlar hem de bu sonuçların dil öğrenimi üzerindeki etkisi ortaya konmuştur. Araştırmada elde edilen verilerin öncelikle normallik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. Normallik testleri sonucunda değişkenlerin çoğunun normal dağılıma uymadığı görülmüştür. Bu nedenle analizlerde parametrik yöntemlerin yanı sıra Spearman korelasyonu ve Welch ANOVA gibi non-parametrik yöntemler de kullanılmış, böylece bulguların sağlamlığı artırılmıştır. Ölçeklerin güvenirlik düzeyleri Cronbach alfa katsayıları ile incelenmiş; tüm alt ölçeklerde kabul edilebilir düzeyin üzerinde değerler elde edilmiştir. Özellikle “öğrenme stratejileri” boyutu orijinal formda düşük güvenirlik göstermiş, fakat iki madde çıkarılarak oluşturulan revize form (OS_rev3) ile alfa katsayısı .93’e ulaşmıştır. Bu nedenle sonraki analizlerde revize form kullanılmıştır.

Tablo 1

Katılımcıların Cinsiyet Özellikleri

Değişken	f	%
Kadın	28	70.0
Erkek	12	30.0
Toplam	40	100.0

Katılımcıların çoğunluğunu kadın öğrenciler oluşturmaktadır (%70).

Tablo 2

Katılımcıların Yaş Dağılımı

Yaş	f	%
7	1	2.5
8	5	12.5
9	6	15.0
10	1	2.5
11	6	15.0
12	6	15.0
13	5	12.5
14	7	17.5
15	3	7.5
Toplam	40	100.0

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğrencilerin yaş dağılımları görülmektedir. En fazla katılımcı 14 yaşında olup bu grubun oranı %17.5’tir.

Tablo 3

Grup Karşılaştırmaları

Değişken	Test	p	Sonuç
Cinsiyet	Welch t	>.05	Fark yok

Türkçe Yeterlik	→ Welch ANOVA	<.001	Fark var
Özgüven			
Yaş	Spearman ρ	>.05	Fark yok
Öğrenim Süresi	Spearman ρ	>.05	Fark yok

Tablo 3'te görüldüğü üzere, cinsiyet değişkeni açısından konuşma becerisi ve psikodilbilimsel faktörlerde anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>.05$). Bu durum, kadın ve erkek öğrencilerin benzer eğilimler sergilediğini göstermektedir. Türkçe yeterlik düzeyi açısından yalnızca özgüven faktöründe anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($F=7.76, p<.001$). Türkçe yeterlik arttıkça özgüven faktöründe anlamlı farklılık ortaya çıkmaktadır. Türkçe yeterlik düzeyi arttıkça öğrencilerin kaygılarının azaldığı, özgüvenlerinin yükseldiği ve strateji kullanımlarının belirgin biçimde arttığı görülmüştür. Bu bulgular, dil öğrenme sürecinde seviye ilerledikçe psikodilbilimsel faktörlerin öğrencilerin lehine geliştiğini göstermektedir. Yaş ve öğrenim süresi değişkenleri konuşma becerisini anlamlı şekilde etkilememiştir.

Tablo 4

Games–Howell Analizi (Özgüven $\times$ Yeterlik)

Karşılaştırma	Ortalama Farkı	p	Sonuç
Orta – İyi	-1.09	0.005	Anlamlı
Orta – Çok iyi	-1.64	0.000	Anlamlı
İyi – Çok iyi	-0.55	0.032	Anlamlı

Tablo 4, özgüven faktöründe Türkçe yeterlik düzeyine göre yapılan karşılaştırmaları göstermektedir. ANOVA analizinde anlamlı farklar için post-hoc karşılaştırmalar yapılır (Field, 2013). ANOVA analizinde anlamlı farklar yalnızca Özgüven faktöründe çıktığı için, post-hoc karşılaştırmalar bu değişken için yapılmıştır.

Bulgulara göre, özellikle *Orta* seviyedeki öğrenciler ile üst seviyedeki öğrenciler arasında anlamlı farklar vardır. Dil seviyesi yükseldikçe özgüvenin arttığı görülmektedir. Özgüven özellikle orta seviyeden ileri seviyeye geçişte anlamlı biçimde artmaktadır. Bu sonuç, ileri seviyeye çıkan öğrencilerin kendilerini daha güvenle ifade edebildiklerini göstermektedir.

Bağımlı ve Bağımsız Değişkenlerin Korelasyon Analizi

Tablo 3

Konuşma Becerisi ile Psikodilbilimsel Faktörler Arasındaki Korelasyon

Bağımsız Değişken	r	p	Karar	Yorum
Öğrenme Stratejileri	0.714	0.000	Kabul	Güçlü pozitif ilişki
Dayanıklılık	0.654	0.000	Kabul	Güçlü pozitif ilişki
Motivasyon	0.199	0.218	Ret	İlişki yok
Özgüven	-0.163	0.315	Ret	İlişki yok
Kaygı	-0.074	0.650	Ret	İlişki yok

Tablo 3 incelendiğinde, konuşma becerisi ile öğrenme stratejileri ($r=.714$, $p<.001$) ve dayanıklılık ($r=.654$, $p<.001$) arasında güçlü ve pozitif ilişkiler olduğu görülmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin strateji kullanma düzeyleri ve bireysel dayanıklılıkları arttıkça konuşma becerilerinin de geliştiğini göstermektedir. Bu durum, özellikle öğrenme stratejileri kullanımı ve bireysel/duygusal dayanıklılığın konuşma becerisinin gelişiminde belirleyici olduğunu göstermektedir. Buna karşın motivasyon, özgüven ve kaygı faktörleri ile konuşma becerisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>.05$).

Psikodilbilimsel Faktörlerin Kendi Aralarındaki Korelasyon Analizi**Tablo 4***Psikodilbilimsel Faktörlerin Kendi Aralarındaki Korelasyon*

Değişkenler	Öğrenme Stratejileri	Dayanıklılık	Motivasyon	Özgüven	Kaygı
Öğrenme Stratejileri	—	$r=.621^{**}$	$r=.455^{**}$	$r=.032$	$r=-.298^*$
Dayanıklılık	$r=.621^{**}$	—	$r=.387^{**}$	$r=.046$	$r=-.264$
Motivasyon	$r=.455^{**}$	$r=.387^{**}$	—	$r=.119$	$r=-.335^*$
Özgüven	$r=.032$	$r=.046$	$r=.119$	—	$r=-.502^{**}$
Kaygı	$r=-.298^*$	$r=-.264$	$r=-.335^*$	$r=-.502^{**}$	—

Not: $*p<.05$, $**p<.01$

Tablo 4’de görüldüğü gibi, psikodilbilimsel faktörler arasında hem pozitif hem de negatif yönde çeşitli ilişkiler bulunmaktadır. Öğrenme stratejileri ile dayanıklılık arasında güçlü bir pozitif ilişki ($r=.621$, $p<.01$), öğrenme stratejileri ile motivasyon arasında ise orta düzeyde pozitif bir ilişki ($r=.455$, $p<.01$) ortaya çıkmıştır. Bu bulgular, öğrenme için strateji kullanımının hem dayanıklılığı hem de motivasyonu desteklediğini göstermektedir. Ayrıca öğrenme stratejilerinin kaygı ile negatif yönde ilişkili olması ($r=-.298$, $p<.05$), strateji kullanan öğrencilerin kaygılarını daha iyi yönetebildiklerine işaret etmektedir.

Dayanıklılık ile motivasyon arasındaki orta düzeyde pozitif ilişki ($r=.387$, $p<.01$), zorluklara karşı dirençli olan öğrencilerin aynı zamanda daha motive olduklarını göstermektedir. Motivasyon ile kaygı arasındaki negatif ilişki ($r=-.335$, $p<.05$) de benzer şekilde, motive olan öğrencilerin kaygıyı daha az yaşadığını ortaya koymaktadır.

Özgüven faktörü ise diğer değişkenlerle anlamlı ilişkiler göstermemekle birlikte, kaygı ile güçlü bir negatif ilişkiye sahiptir ($r=-.502$, $p<.01$). Bu bulgu, özgüveni yüksek olan öğrencilerin kaygıyı

önemli ölçüde daha az hissettiklerini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, özgüveni artırmaya yönelik uygulamalar, kaygının azaltılmasında kritik bir rol oynayabilir. Genel olarak bakıldığında, strateji ve dayanıklılık öğrencilerin öğrenme sürecinde birbirini destekleyen en önemli iki faktör olarak öne çıkarken; motivasyon bu iki faktörü beslemekte, kaygı ise özellikle özgüven üzerinden baskılanabilmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada, Almanya’da ortaöğretim düzeyinde Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma becerileri üzerinde psikodilbilimsel faktörlerin etkisi incelenmiştir. Demografik değişkenler olarak öğrencilerin cinsiyet, yaş ve yabancı dil öğrenim süresi ve sahip oldukları yabancı dil seviyesi gözönünde bulundurulmuştur. Demografik değişkenler açısından değerlendirildiğinde, cinsiyet, yaş ve öğrenim süresi değişkenleri ile konuşma becerisi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ancak sahip oldukları dil seviyesi arttıkça öğrencilerin özgüvenlerinin arttığı kaygılarının azaldığı görülmüştür.

Konuşma Becerisi ile Psikodilbilimsel Faktörler Arasındaki İlişkilere bakıldığında Konuşma becerisinin gelişiminde en güçlü belirleyiciler yabancı dil öğrenme stratejileri ve duygusal dayanıklılıktır. Çalışmada özellikle öğrenme stratejileri ve bireysel dayanıklılık değişkenlerinin konuşma becerisi ile güçlü ve pozitif ilişkiler sergilediği görülmektedir. Öğrencilerin öğrenme stratejileri kullanımı arttıkça konuşma becerileri de gelişmiştir.. Bu sonuç, öğrenme stratejisi eğitiminin ve dayanıklılığı destekleyen uygulamaların yabancı dil öğretiminde kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Motivasyon, özgüven ve kaygının tek başlarına konuşma becerisi ile anlamlı ilişkiler göstermedikleri görünmektedir. Ancak bu faktörlerin önemsiz olduğu anlamına gelmemektedir. Bulgular, motivasyonun strateji kullanımını dolaylı olarak desteklediğini, özgüvenin ise özellikle kaygı ile olan güçlü negatif ilişkisi sayesinde öğrencilerin öğrenme sürecini etkilediğini göstermektedir. Kaygı düzeyi yükselen öğrencilerde özgüvenin düştüğü, özgüveni yüksek öğrencilerde ise kaygının ciddi oranda azaldığı belirlenmiştir. Bu da dil öğreniminde psikodilbilimsel etkenlerin birbirini dengeleyen bir yapıda çalıştığını düşündürebilir.

Çalışmada psikodilbilimsel faktörlerin yalnızca konuşma becerisi ile olan ilişkisi değil, birbirleriyle olan etkileşimleri de incelenmiştir. Psikodilbilimsel faktörlerin kendi aralarındaki ilişkileri incelendiğinde, öğrenme stratejileri ile duygusal dayanıklılık arasında güçlü bir ilişki bulunmuştur. Bu durum, öğrenme stratejilerini iyi kullanan öğrencilerin aynı zamanda zorluklarla başa çıkabilme kapasitesinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğrenme stratejilerinin kullanımı motivasyonu da desteklemektedir. Öğrenme planı yapan öğrencilerin daha motive oldukları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin öğrenme sürecinde öğrenme stratejilerini etkin biçimde kullanmaları, hem dayanıklılıklarını hem de motivasyonlarını artırmakta ve aynı zamanda kaygıyı azaltıcı bir etki yaratmaktadır. Özgüven ile motivasyon veya öğrenme stratejileri arasında doğrudan anlamlı ilişki bulunmasa da, özgüven ile kaygı arasındaki güçlü negatif bağ olması, bu değişkenin dolaylı etkisini ortaya koymaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, öğrenme stratejileri ve duygusal dayanıklılığın öğrencilerin konuşma becerilerini doğrudan desteklediği, motivasyon, özgüven ve kaygının ise öğrenme sürecinde dolaylı ve tamamlayıcı roller üstlendiği söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda hem öğrenciler hem öğretmenler hem de eğitim programları açısından çeşitli öneriler ortaya çıkmaktadır.

Öğrenciler açısından düşünüldüğünde; Öğrencilerin öğrenme stratejilerini geliştirmelerinin yabancı dil öğrenimindeki etkisinden dolayı özellikle strateji kullanımı öğretilmeli desteklenmelidir. Ayrıca duygusal dayanıklılıkla olan güçlü ilişki gözönüne alındığında duygusal dayanıklılığı artırmak için psikologlarında desteği ile stres yönetimi eğitimi verilmelidir.

Öğretmenler açısından düşünüldüğünde; kaygıyı azaltacak öğrenme ortamları oluşturması, özgüven artırıcı etkinliklere yer verilmesi, öğrenme stratejileri modellemeleri yapılması ve öğrencileri bu yönde teşvik edilmesi faydalı olacaktır.

Eğitim programları açısından düşünüldüğünde; öğretmenlerin ve öğrencilerin işlerini kolaylaştıracak, strateji geliştirmeyi teşvik eden ve duygusal dayanıklılığı artıracak etkinliklerin programa entegre edilmesi gerekmektedir. Programlarda sadece dilbilgisine değil, öğrencilerin psikolojik süreçlerine odaklanılması öğretim sürecini daha verimli hale getirecektir.

Gelecekte yapılacak araştırmalarda daha geniş örneklemelerle yapılacak araştırmalar sonuçların genellenebilirliğini artıracaktır. Ayrıca yapılacak yeni çalışmalarla öğrencilerin motivasyon,

özgüven ve kaygı gibi faktörlerdeki değişimi zaman içinde izlenebilir. Performans temelli ölçümler ise; daha somut verilerin ortaya çıkmasını sağlayabilecektir.

Kaynakça

- Brown, H. D. (2007). *Principles of language learning and teaching* (5th ed.). Pearson Education.
- Demirel, Ö. (2019). *Yabancı dil öğretimi: İlkeler, yöntemler, teknikler*. Pegem Akademi.
- Dörnyei, Z. (2001). *Motivational strategies in the language classroom*. Cambridge University Press.
- Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (4th ed.). Sage.
- Gardner, R. C. (1985). *Social psychology and second language learning*. Edward Arnold.
- Güler, S. & Kara, M. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin öğrenme stratejileri. *Dil Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 45-58. <https://doi.org/10.xxxx/dead.2022.8.1.45>
- Horwitz, E. K. (2017). Foreign and second language anxiety. *Language Teaching*, 50(2), 256-267. <https://doi.org/10.1017/S0261444817000020>
- Horwitz, E. K., Horwitz, M. B. & Cope, J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern Language Journal*, 70(2), 125-132. <https://doi.org/10.2307/327317>
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (19. baskı). Nobel Yayıncılık.
- Kırmızı, Ö. (2012). Avrupa'daki Türk çocuklarının Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar. *Türk Dili ve Eğitimi Dergisi*, 2(3), 35-47.
- MacIntyre, P. D. & Gardner, R. C. (1994). The subtle effects of language anxiety on cognitive processing in the second language. *Language Learning*, 44(2), 283-305. <https://doi.org/10.1111/j.1467-1770.1994.tb01103.x>

Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. Newbury House.

Öztürk, G. ve Gürbüz, N. (2013). Speaking anxiety among Turkish EFL learners. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 70, 1545–1556. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.01.223>

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society*. Harvard University Press.